

Azərbaycan Tibb Universiteti
“Anesteziologiya, reanimatologiya və
intensiv terapiya” fənni üzrə
İşçi Tədris Proqramı
(Sillabus)

«Təsdiq edirəm»
Anesteziologiya və reanimatologiya
kafedrasının müdiri
prof. İsmayılov İ.S.
İmza: _____
29.09.2021

Fənnin kodu:	
Fənnin növü:	Məcburi
Fənnin tədris semestri:	III
Kurs:	II kurs (HTM)
Fənnin krediti:	4 kredit
Fənnin tədris forması:	Əyani
Fənnin tədris dili:	Azərbaycan
Fənni tədris edən müəllimlər:	ass. Quliyev E.R.

Tədris yükü: Mühazirə - 10 saat, praktik məşğələ - 50 saat, cəmi 60 saat

Kafedranın əlaqə nömrələri: 012 – 441 – 33 – 18 əlavə 210; 144
mob: 050-332-42-92

e-mail: department_ra@amu.edu.az

PREREKVIZITLƏR:

Fənnin tədrisi üçün öncədən tədrisi zəruri olan fənnlər: İnsan anatomiyası, normal fiziologiya, patoloji fiziologiya, ümumi cərrahliq klinik farmakologiya

KORREKVIZITLƏR:

Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənnlərin də tədris olunması zərurəti yoxdur.

KURSUN TƏSVİRİ:

Anesteziologiya, reanimatologiya, intensiv terapiya (ARİT) ağrısızlaşdırma, itmiş həyati funksiyaların bərpası, böhranlı vəziyyətlərdə həyati vacib funksiyaların əvəz olunması və idarə olunması haqqında bir elmdir.

Gənc və kifayət qədər sürətlə inkişaf etməkdə olan bu elm sahəsi klinik təbabətin digər sahələrinin (cərrahliq, travmatologiya, onkologiya, kardiologiya, pulmonologiya və s.) daha böyük uğurlar qazanmasına imkan yaratmışdır. Belə ki, effektiv və təhlükəsiz anesteziya fonunda ən mürəkkəb əməliyyatların aparılması mümkün olmuş, müxtəlif mənşəli ağrı sindromunun idarə olunmasında ciddi irəliləyiş təmin edilmiş, ölüm faizi çox yüksək olan müxtəlif xəstəliklərin intensiv müalicəsi nəticəsində ciddi müsbət nəticələr əldə olunmuşdur. Yuxarıda göstərilənlər anesteziologiya, reanimatologiya və intensiv terapiyanın özünəməxsus yerini və vacibliyini nümayiş etdirir.

KURSUN MƏQSƏDİ:

Anesteziologiya, reanimatologiya və intensiv terapiya fənninin tədrisində məqsəd gələcək həkimlərə cərrahi əməliyyatlar və manipulyasiyalar zamanı anesteziya, orqanizmi çanlandırma, həyati-vacib funksiyaları idarə etmə və ağrı sindromu ilə mübarizə haqqında kifayət həcmdə biliklər vermək, məzunların ağrısızlaşdırmanın və reanimasiyanın mərhələlərində həyata keçirilməsi lazım olan ən vacib bacarıq və vərdislərə yiyələnməsinə nail olmaqdan ibarətdir.

KURSUN NƏTİCƏLƏRİ:

Anesteziologiya, reanimatologiya və intensiv terapiya fənninin tədrisi başa çatdıqdan sonra tələbələr ağrısızlaşdırmanın müasir prinsiplərini və metodlarını, terminal halın inkişaf mexanizmlərini və mərhələlərini bilməli, çanlandırma tədbirlərini həyata keçirməyi bacarmalıdır. Onlar müxtəlif mənşəli böhranlı hallarda uyğun intensiv terapiya aparmaq üçün bilik və bacarıq qazanmalı, eyni zamanda xüsusi əməli vərdişlərə yiyələnmişdirlər.

Hərbi-tibbi məktəbin II kurs tələbələri üçün anesteziologiya, reanimatologiya və intensiv terapiya üzrə mühazirələrin təqvim-mövzu planı

(5 müh-10 saat)

Həftələr	Mövzunun adı	Saatların miqdarı
1	Giriş. İnhalasyon və qeyri inhalasyon anesteziya.	2 s
2	Yerli anesteziya. Kombinə olunmuş anesteziya.	2 s
3	Terminal hal. Klinik ölüm zamanı reanimasiya. Bioloji ölümə keçid.	2 s
4	Kəskin tənəffüs çatışmazlığı. Diaqnostik meyarları. Hipoksiya ilə mübarizə.	2 s
5	Kəskin ürək-damar çatışmazlığı. Şok vəziyyətləri. Diaqnostik və differensial yanaşma.	2 s

Hərbi-tibbi məktəbin II kurs tələbələri üçün anesteziologiya, reanimatologiya, intensiv terapiya üzrə təcrübi məşğələlərin təqvim-mövzu planı

(50 saat)

Mövzu №-si	Mövzunun adı	Saatların miqdarı
1	Narkoz-tənəffüs aparatları ilə tanışlıq	2 s
2	Endotraxeal intubasiyanın texnikası	2 s
3	Aparat-maskə üsulu ilə anesteziyanın metodikası	2 s
4	Tiopental-natrium, propofol ilə anesteziya	2 s
5	Ketamin ilə anesteziya	2 s
6	Yerli anesteziya: göstərişlər və tətbiqi metodikası	2 s
7	Şok: kliniki meyarları	2 s
8	Travmatik, hemorragik şokda intensiv tədbirlər	2 s
9	Kardiogen, anafilaktik şokda intensiv tədbirlər	2 s
10	Kliniki ölümün əlamətləri. Kliniki ölümün bioloji ölümə keçməsinin qiymətləndirilməsi	2 s
11	Təməl həyat dəstəyi (baza reanimasiya tədbirləri)	2 s
12	Ürəyin masajı və ağciyərlərin süni ventilyasiyasının birgə aparılması metodikası	2 s
13	Ürək dayanması zamanı dərman müalicəsi və defibrilyasiya	2 s
14	Kəskin tənəffüs çatışmazlığı zamanı ümumi reanimasiya tədbirləri	2 s
15	Oksigen terapiyasının metodları	2 s
16	Astmatik status, stranqulyasion asfiksiya zamanı intensiv tədbirlər	2 s
17	Suda boğulma və tənəffüs yollarının yad cisimlə tıxanması zamanı intensiv tədbirlər	2 s
18	Qan və qan preparatlarının köçürülməsinə göstərişlər tətbiqi metodikası	2 s
19	Qan və qan preparatlarının tətbiqi zamanı baş verən ağırlaşmalar. Onların profilaktikası	2 s
20	Qanəvəzedicilərin köçürülməsinə göstərişlər və tətbiqi metodikası	2 s
21	Uzunmüddətli infuzion terapiyanın aparılma metodikası. İnfuzion məhlullar.	2 s

22	Elektrik travması və ağır müştərək travma zamanı təxirəsalınmaz yardım	2 s
23	Koma: növləri və qiymətləndirilməsi	2 s
24	Koma zamanı intensiv terapiya	2 s
25	Hipertermiya və bədənin soyuması zamanı intensiv tədbirlər	2 s

Hərbi-tibbi məktəbin II kurs tələbələri üçün anesteziologiya, reanimatologiya, intensiv terapiya üzrə təcrübi vərdişlər

1. Tənəffüs yollarının kiçiriciliyinin bərpası (Safarın triadası)
2. Sadə metodlarla ağciyərlərin süni ventilyasiyası (ASCV)
3. Ürəyin qapalı masajı
4. Defibrilyasiyanın aparılma metodikası
5. Traxeyanın intubasiyası

QIYMƏTLƏNDİRMƏ:

Fənn üzrə krediti toplamaq üçün lazımı 100 balın toplanması aşağıdakı kimi olacaq:

50 bal kafedrada -imtahana qədər toplanır, o cümlədən:

10 bal-dərsə davamiyyət

10 bal – bacarıqların mənimsənilməsi ilə bağlı

30 bal – dərslərdə nəzəri biliklərin qiymətləndirilməsi əsasında verilir

50 bal – imtahanda toplanacaq, imtahanın test üsulu ilə keçiriləcəkdir

Test 50 sualdan ibarət olacaqdır. Hər bir sual bir baldır. Səhv cavablanan suallar düzgün cavablanan sualların ballarını silir.

QEYD:

İmtahanda minimum 17 bal toplanmasa imtahana qədər yığılan ballar toplanılmayacaq.

İmtahanda və imtahana qədər toplanan ballar cəmlənir və yekun miqdarı aşağıdakı kimi qiymətləndirilir.

“Əla” – 91-100

“Çox yaxşı” – 81-90

“Yaxşı” – 71-80

“Kafi” – 61-70

“Qənaətbəxş” - 51-60

“Qeyri-kafi” 51 baldan aşağı

ƏDƏBİYYAT VƏ MATERIALLAR:

1. Axubəyli A.Ə., İsmayılov İ.S. Müxtəlif mənşəli kəskin tənəffüs çatışmazlığının diaqnostikası, reanimasiya və intensiv terapiya (tədris-metodik işləmə). Bakı – 1990. 43 s.
2. Ахунбейли А.А., Исмаилов И.С., Султанов А.С. Сердечно-легочно-мозговая реанимация при клинической смерти (учебно-методическое пособие). Баку 1995, 26 с.

3. İsmayılov İ.S. “Reanimasiya: prinsipləri, mərhələləri və metodları” – Dərs vəsaiti, Bakı, 2007, 174 s.
4. Məhərrəmbəyli İ.Ş. “Kəskin tənəffüs çatışmazlığını törədən vəziyyətlərin reanimasiya və intensiv müalicəsi” – Tədris-metodik vəsait, Bakı, 2012, 95 s.
5. Анестезиология и реаниматология: учебник/Под.ред. О.А.Долиной- 2-е изд. перераб. и доп. – М.: ГЭОТАР-МЕД, 2002 - 552 с.: ил.-(серия «XXI век»)
6. Интенсивная терапия / В.Д.Малышев, И.В.Веденина, Х.Т.Омаров и др.: Под ред. проф. В.Д.Малышева. –М.: Медицина, 2002 – 584 с.:ил.
7. Гроер К., Кавалларо Д. Сердечно-легочная реанимация: пер. с англ.- М., 1996 – 120 с.
8. Сафар П., Бичер Н.Дж. Сердечно-легочная и церебральная реанимация. Пер. с англ.- М.: Медицина, 1997 – 552 с.

KURS İŞİ:

Bu fənn üzrə kurs işi nəzərdə tutulmur

TƏCRÜBƏ:

Bu fənn üzrə sərbəst istehsalat təcrübəsi nəzərdə tutulmur, yalnız ümumi hazırlığın tərkib hissəsi kimi mənimsəlinir

Tərtib etdilər: prof. İsmayılov İ.S.

dos. Kərimova T.B.